

ОБРАЗАЦ ОБАВЕШТЕЊА О ОПАСНОМ ПРОИЗВОДУ

1. део: Подаци о обавештеној инспекцији/правном лицу/предузетнику, односно физичком лицу (*1)

Надлежна инспекција/
лице за контакте/
адреса/телефон /факс/
е-пошта/вебсајт

Идентификација
предузећа која се обавештавају и
њихова улога у стављању
производа на тржиште

2. део: Подаци о произвођачу/дистрибутеру који доставља обавештење (*2)

Произвођач или
заступник произвођача/
дистрибутер, који попуњава
образац

Лице за контакте/функција/
адреса/телефон/факс/
е-пошта /вебсајт

3. део: Подаци о производу, о коме се обавештава (*3)

Врста производа, заштитни
знак/
робна марка/назив модела/
број типа/баркод/држава
порекла

Опис/фотографија

4. део: Подаци о ризицима (*4)

Опис ризика и могућности
угрожавања здравља/безбедности и
налази извршене процене
ризика

Подаци о несрећама

5. део: Опис спроведених корективних мера (*5)

Врста/обим/трајање
донетих мера и додатних
мера предострожности и
идентификација
одговорног предузећа

Последњи (6.) део се попуњава само у случају озбиљног ризика. *

6. део: Подаци о другим правним лицима/предузетницима и др. укљученим у ланац испоруке (*6)

Списак
произвођача/увозника или
заступника: назив/адреса/
телефон/факс/
е-пошта /вебсајт

Списак дистрибутера/трговаца/
назив/адреса/телефон/факс/
е-пошта /вебсајт

Број производа (серијски бројеви, ознаке
датума, које се налазе код
произвођача/увозника
дистрибутера/трговаца/потрошача
у држави

(*1) Уносе се пошиљаоцу познати подаци о надлежној инспекцији/правном лицу/предузетнику, односно физичком лицу где ће обавештење бити послато. Подаци о надлежним инспекцијама су доступни на вебсајту министарства надлежног за трговину. Привредни субјекат који упућује обавештење треба да прибави информације које се траже у обрасцу. Међутим, привредни субјекат не треба да одлаже слање обавештења због немогућности да попуни само поједине рубрике у обрасцу, с тим што их, по прибављању информација, мора допунити. Привредни субјекат, мора да обавести надлежну инспекцију без одлагања чим релевантан податак постане доступан, а у сваком случају у року од 10 дана од добијања податка који указује на постојање опасног производа. Када постоји озбиљан ризик, привредни субјекти су обавезни да доставе обавештење одмах, односно у року од најдуже три дана по добијању податка који улази у садржај обавештења. У свакој ванредној ситуацији, као и када су предузете хитне мере од стране привредног субјекта, субјекат треба да одмах обавести надлежну инспекцију користећи најбржа средства комуникације.

(*2) Уносе се подаци о правном лицу/предузетнику, односно физичком лицу које шаље обавештење и његовој улози приликом стављања производа на тржиште. Обавезу да достави обавештење има свако привредно друштво, друго правно лице, предузетник, односно физичко лице које је у оквиру обављања своје делатности укључено у ланац испоруке (произвођач и дистрибутер) у границама његове делатности и према степену његове одговорности. Ради одређивања ко би требао први да проследи информацију, потребно је размотрити одговарајући ток информисања унутар појединачних субјеката и између свих субјеката укључених у ланац испоруке пре него што се покаже потреба за информисањем. Ако произвођач или увозник производа први прибави доказ да је производ опасан, треба да обавести надлежну инспекцију и проследи копију информације другим трговцима у ланцу испоруке. Трговац који прими информацију о опасном производу од стране произвођача или увозника мора да информише надлежну инспекцију, осим у случају сазнања да је она већ адекватно обавештена од стране произвођача или других државних органа. Ако други трговац у ланцу испоруке први прибави доказ да је производ опасан, треба да обавести надлежну инспекцију и проследи копију информације произвођачу или увознику. Произвођач или увозник који добије информацију о опасном производу од стране трговца у ланцу испоруке треба да допуни добијену информацију тиме што ће је пренети надлежној инспекцији заједно са свим подацима које поседује у вези са опасним производом. То се односи на идентификацију осталих субјеката у ланцу испоруке да би се обезбедило праћење производа. Дистрибутери који су у дилеми поводом безбедности производа или питања да ли опасни производ представља "изоловани случај" треба да пренесу произвођачу информације које поседују. Могу, такође, да контактирају и надлежну инспекцију ради добијања савета о томе како да поступе. Произвођачи препознају многе опасне ситуације само као резултат збирне процене индивидуално добијених дојава трговаца у ланцу испоруке. Произвођач је одговоран за процену информације у циљу одређивања тачног порекла могућег ризика и за предузимање одговарајуће мере, што укључује и слање обавештења надлежној инспекцији. Привредни субјекат, приликом одлучивања о томе које лице ће бити одговорно за садржај обавештења, треба да води рачуна да то лице поседује довољно знање о производу.

(*3) Уносе се прецизни подаци о производу и прилаже се његова фотографија. Обавештење се шаље и ако пошиљалац нема на располагању све потребне податке о производу, с тим што је у обавези да недостајуће податке допуни одмах по прибављању информација.

(*4) Уносе се подаци о врсти и природи ризика, са подацима о могућим несрећама и утврђеним утицајима на здравље, односно безбедност. Уносе се, такође, налази обављених анализа уз узимање у обзир важних критеријума за обавештавање као што су нпр: значење израза "производ" у смислу закона који уређује општу безбедност производа, затим да ли је обавеза обавештавања садржана у Закону о општој безбедности производа или у неком другом пропису и да ли се производ налази на тржишту, односно да ли произвођач или дистрибутер има доказ (на основу праћења безбедности производа на тржишту, испитивања производа, контроле квалитета или из других извора) да је производ опасан у смислу општег захтева за безбедност или не задовољава одређене безбедносне захтеве релевантних секторских прописа који се примењују на одређени производ и да ли су ризици такви да производ не сме да остане на тржишту због чега произвођачи и дистрибутери имају обавезу да предузму одговарајуће превентивне и корективне радње (зависно од специфичних околности: модификација производа,

упозорења, спречавање дистрибуције и продаје, опозив од власника, и др. зависно од конкретних околности). За процену и степеновање ризика види: Помоћне табеле за процену и степеновање ризика (Табела А и Табела Б).

Приликом утврђивања да ли је производ опасан у смислу закона који уређује општу безбедност производа анализира се неколико питања: употребљивост производа, природа ризика, изложена популациона група (нпр. деца), претходно искуство са сличним производима, итд. Безбедан производ не сме да представља ризик или може да представља само минимални ризик који је примерен употреби производа и неопходан је да би се употребила корисна својства производа. Од произвођача се очекује да изврше процену ризика својих производа пре него што их ставе на тржиште. Та процена представља основу за закључак да производ задовољава општи захтев за безбедност и да може бити стављен на тржиште. Такође, процена обезбеђује полазиште за накнадне процене ризика и процену да ли производ наставља да задовољава елементе дефиниције "безбедног производа" или се мора упутити обавештење о опасном производу. Ако произвођачи или дистрибутери располажу информацијама или доказима који указују на потенцијалну опасност производа онда треба да приступе преиспитивању таквих сазнања како би установили да ли је производ стварно опасан. На основу преиспитивања произвођачи или дистрибутери одлучују да ли да надлежном органу упуте обавештење и дужни су да то обавештење доставе надлежном органу, ако опасност постоји. Приликом одлучивања о обавештавању разматра се следеће:

а) Тежина исхода опасности зависно од тежине и вероватноће настанка могуће штете по здравље/безбедност

Узимајући у обзир тежину повреде и вероватноће настанка повреде долази се од процене тежине ризика. Тачност процене зависи од квалитета информација којима располажу произвођачи и дистрибутери. Тежина штете по здравље/безбедност, изазване опасношћу која се узима у обзир, треба да буде она за коју постоје основани докази да се штета приписана производу може десити у току предвиђене употребе производа (штета по здравље/безбедност која се десила са сличним производима). Вероватноћа штете по здравље/безбедност за просечног корисника чија изложеност одговара предвиђеној и разумно очекиваној употреби неисправног производа мора, такође, бити разматрана. Исто се односи и на вероватноћу да производ са недостатком може бити штетан по здравље /безбедност или да ће се та штета десити током употребе. На одлуку да се упутити обавештење не треба да утиче број примерака производа стављених на тржиште или број људи који би могли да буду угрожени опасним производом. Ови подаци би се могли узети у обзир приликом одлучивања о врсти акције која ће се предузети ради разрешавања проблема.

б) Чиниоци који утичу на степен ризика, као што су врста корисника и, за мање угрожене одрасле кориснике, чињеницу да ли производ прате одговарајућа упозорења и заштитне мере и да ли је опасност довољно уочљива

Сматра се да је важан фактор који утиче на степен ризика, угроженост лица која су изложена ризику и, код одраслих корисника која су мање осетљива на ризик, сазнање о постојању самог ризика и могућност предузимања мера предострожности. Треба узети у обзир врсту лица која користе производе. Ако је вероватно да ће користити производ угрожена лица у смислу категоризације из овог правилника (као што су деца и старији), ризику о коме се обавештава даје се нижи степен. Кад су у питању одрасли корисници степен ризика који захтева обавештење треба да зависи од тога да ли је опасност очигледна и неопходна за функционисање производа и да ли је произвођач показао одговарајућу пажњу и обезбедио заштитне мере и упозорења, нарочито када ризик није очигледан. Избор метода зависи од расположивих ресурса и информација. Надлежна инспекција треба да пружи подршку и помоћ произвођачима и дистрибутерима да коректно изврше своју обавезу обавештавања.

Производ намењен потрошачима или другим корисницима може да представља једну или више опасности везаних за потрошаче и друге кориснике, Опасност може да буде и различите врсте (хемијска, механичка, електрична, топлотна, радијациона, итд.). Опасност представља унутрашњи потенцијал производа да нашкоди здрављу или безбедности корисника под

одређеним околностима. Тежина поједине врсте опасности може да се рангира помоћу квалитативних, а понекад и, квантитативних критеријумима везаних за врсту штете коју може да проузрокује. Опасност може бити везана за неисправност која се појављује само код неких производа одређене врсте (робна марка, модел, итд.) који су стављени на тржиште. У таквим случајевима треба да се размотри вероватноћа присуства неисправности/опасности везаних за производ. Потенцијал опасности, да се она реализује као стварни негативни утицај на здравље/безбедност зависи од степена изложености потрошача опасности док користи производ у складу са његовом наменом или како би се разумно могло очекивати током века трајања производа. Поред тога, у неким случајевима опасности може да буде изложено више од једног лица истовремено. Коначно, приликом одређивања степена ризика који производ представља комбиновањем тежине опасности и угрожености, посебна пажња се посвећује и способности угрожених потрошача да спрече опасну ситуацију или реагују на неки други начин. То ће зависити од доказа о постојању опасности, датих упозорења и угрожености потрошача од опасности. Полазећи од наведеног, привредни субјекти користе следећи приступ у одлучивању да ли специфична опасна ситуација изазвана производом захтева упућивање обавештења надлежном органу. Препоручује се да се процена обави од стране уско стручног тима који поседује знање и искуство о производу и његовим опасностима. Чланови стручног тима треба да анализирају прикупљене информације и користе табеле А и Б из Прилога II на следећи начин:

- као први корак - користи се Табела А за одређивање тежине исхода опасности зависно од озбиљности и вероватноће настанка под условима разматране употребе и могућих утицаја на здравље/безбедност повезаних са опасним карактеристикама производа;

- као други корак - користи се Табела Б ради даље процене тежине исхода у зависности од врсте потрошача и ако су у питању мање угрожена одрасла лица, у зависности од тога да ли је производ праћен адекватним упозорењима и заштитним мерама и да ли је опасност била довољно очигледна да омогући квалитативно степеновање ризика.

Табела А - Процена ризика: Тежина и вероватноћа настанка штете по здравље/безбедност

У Табели А комбинују се два главна фактора који утичу на процену ризика, тј. тежина и вероватноћа настанка штете.

Тежина повреде

Процена тежине повреде заснива се на разматрању потенцијалних последица опасности од конкретног производа по здравље/безбедност. Рангирање треба да буде одређено за сваку појединачну врсту опасности.

Лакша повреда	Тешка повреда	Веома тешка повреда
Мање од 2% онеспособљености, 2-15% онеспособљености, обично излечива и није потребно болничко лечење	обично неизлечива, потребно болничко лечење	Више од 15% онеспособљености, обично неизлечива, потребно болничко лечење
Мање посекотине	Озбиљне посекотине	Озбиљне повреде унутрашњих органа
	Преломи	Губитак руке или ноге
	Губитак прста руке или ноге	Губитак вида
	Оштећење вида	Губитак слуха
	Оштећење слуха	

Процена тежине треба, такође, да узме у обзир број људи који би могли да буду угрожени опасним производом. То значи да опасност која угрожава више од једног лица истовремено (нпр. пожар или тровање гасом из плинских апарата) треба да буде класификована као тежа опасност од оне која угрожава само једно лице. Почетна процена ризика треба да се односи на ризик који угрожава било које лице изложено производу и на коју не би требало да утиче величина

угрожене популације. Међутим, може бити прихватљиво да привредни субјекти узму у обзир и укупан број лица изложених производу приликом одлучивања о врсти активности које треба предузети. Код многих опасности могуће је да се предвиде мало вероватне околности које могу довести до врло озбиљних повреда (нпр. саплитање на кабловима, пад и ударац главом који доводи до смрти). Процена тежине опасности треба да се заснива на прихватљивим доказима да последице које су изабране као карактеристичне за опасност могу да настану током предвиђене употребе. То би требало да буде најтежи случај из искуства који укључује сличне производе.

Свеукупна вероватноћа

Свеукупна вероватноћа се односи на вероватноћу негативних утицаја на здравље/безбедност лица изложених опасности. Овде се не узима у обзир укупан број лица изложених опасности. Тамо где докази упућују на вероватноћу да је производ неисправан ову табелу не треба примењивати уколико је могуће идентификовати сваки неисправан примерак производа. У таквој ситуацији, корисници неисправних производа изложени су стопроцентном ризику, а корисници осталих производа нису уопште у ризичној ситуацији. Свеукупна вероватноћа представља комбинацију свих укључених вероватноћа као што су:

- вероватноћа да производ има недостатак или да ће недостатак настати током употребе (уколико производ има недостатак ова врста вероватноће је 100%);

- вероватноћа негативних насталих последица по обичног корисника који намерава или је разумно очекивање да ће да користи производ са недостатком. Ове две вероватноће су комбиноване у следећој табели чиме се добија свеукупна вероватноћа која је унета у Табелу А.

Свеукупна вероватноћа штете по здравље/безбедност		Вероватноћа опасност производа		
		1%	10%	100%
Вероватноћа штете по здравље/безбедност од редовне изложености опасном производу	Опасност је увек присутна и постоји вероватноћа да ће настати штета по здравље/безбедност у току предвиђене употребе	Средња	Висока	Веома висока
	Опасност може настати под једном мало вероватном или комбинацијом две могуће околности	Мала	Средња	Висока
	Опасност настаје само ако се испуни неколико мало вероватних околности	Веома мала	Мала	Средња

Комбиновање тежине и свеукупне вероватноће у Табели А пружа процену интензитета ризика. Тачност ове процене зависи од квалитета информација која су на располагању привредном субјекту. Међутим, ова процена треба да буде модификована да би узела у обзир и друштвену перцепцију прихватљивости одређеног ризика. Табела Б се користи за уношење овог чиниоца.

Табела Б - Степеновање ризика: врста лица, сазнање о ризику и предострожност

Угрожена лица

Потребно је узети у обзир популациону групу која користи производе. Уколико је вероватно да ће угроженија лица (као што су деца и старији) користити производ, степен ризика о којем треба извести, треба поставити ниже. У следећој табели дате су две популационе групе (категорије угрожених лица), са примерима:

Веома угрожена лица	Угрожена лица
Слепа лица	Лица оштећеног вида
Лица са тешким оштећењем	Лица са делимичним оштећењем

Врло стара лица	Старија лица
Веома млади (испод 3 године)	Млади (3-11 година)

Мање угрожена одрасла лица

Прилагођавање озбиљности ризика за мање угрожена одрасла лица би требало применити само ако је ризик очигледан и неопходан за функционисање производа. За одрасла лица дозвољени степен ризика би требало да зависи од тога да ли је ризик очигледан и да ли је произвођач предузео адекватну бригу да произведе безбедан производ и обезбеди заштитне мере и упозорења, нарочито ако опасност није очигледна. На пример, уколико производ има одговарајућа упозорења и заштитне мере и ризик је очигледан, тежина исхода можда неће бити висока у смислу степеновања ризика (Табела Б) иако би поједине активности могле да унапреде безбедност производа. Насупрот томе, ако производ није снабдевен одговарајућим заштитним мерама и упозорењима, а ризик није очигледан, умерено тежак исход је могућ у смислу степеновања ризика (Табела Б).

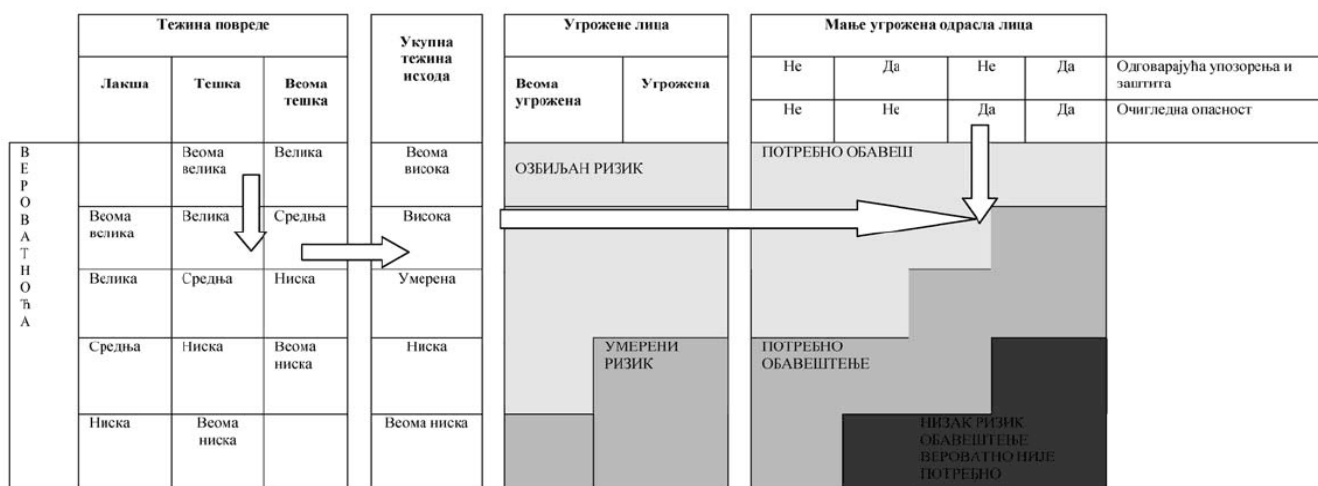
(*5) Уносе се подаци о спроведеним мерама, односно мерама предвиђеним за смањење или спречавање ризика за потрошача и друге кориснике (нпр. опозив или повлачење производа, измене на производу, обавештавање потрошачу) за које је одговоран произвођач/дистрибутер.

(*6) Уносе се подаци о правним лицима/предузетницима, односно физичким лицима у ланцу испоруке, који имају на залихама опасан производ. Уносе се, такође, подаци о приближном броју производа, који су код тих правних лица/предузетника, односно физичких лица и код потрошача и других корисника.

* За процену постојања озбиљног ризика - види: Помоћне табеле за процену и степеновање ризика (Табела А и Табела Б, у прилогу).

Табела А - Процена ризика

Табела Б - Степеновање ризика



Табела А се користи за одређивање укупне тежине исхода опасности, зависно од тежине и вероватноће настанка могуће штете по здравље, односно безбедност (види табеле за попуњавање података у 4. делу обавештења о опасном производу).

Табела Б се користи за рангирање интензитета ризика зависно од категорије корисника и за мање угрожена одрасла лица у зависности од тога да ли производ има одговарајућа упозорења и заштиту и да ли је опасност довољно очигледна.

Пример (горе приказан стрелицама)

Корисник моторне тестере је претрпео теже посекотине руке и откривено је да тестера има неадекватно дизајнирану заштиту због које је кориснику оклизнула рука напред и дотакла ланац тестере. Вршилац процене ризика за потребе произвођача је дошао до следећег закључка

Табела А - процена вероватноће је ВЕЛИКА, јер опасност постоји код свих производа и може се

појавити под одређеним условима. Процена тежине повреде је ТЕШКА, тако да је свеукупна тежина исхода ВИСОКА.

Табела Б - моторна тестера је намењена само мање угроженим одраслим лицима, представља очигледну опасност али нема одговарајуће заштите. Свеукупна тежина исхода ВИСОКА не може се толерисати, тако да постоји **ОЗБИЉАН РИЗИК**.